Педагогічні КАДРИ

газета

ЗАСНОВАНА У ЖОВТНІ 1929 РОКУ

№ 2 (1636) ЖОВТЕНЬ 2013 РОКУ

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Фотокадр місяця

У жовтні 2013 року ректорат НПУ імені Михайла Драгоманова, Студентська Рада та Студентська профспілкова організація університету підписали тристоронню угоду про співробітництво, за умовами якої відбувається узгодження усіх правил функціонування та життєдіяльності студмістечка НПУ. Роль модератора в цих процесах, за словами ректора Віктора Андрущенка, відіграє саме студентство.

Вітальне слово

Шановні освітяни!

Щиро вітаємо вас із професійним святом – Днем працівників освіти, – яке об'єднує всіх тих, хто відкриває нам двері у великий світ знань, науки, мудрості.

Бажаємо вам успіхів у благородній педагогічній діяльності, нових творчих знахідок, міцного здоров'я, натхнення, енергії та людської поваги. Нехай ніколи не згасає світло душі і тепло вашого серця до улюбленої професії. Хай кожен ваш день повниться новими радостями та перемогами!

З повагою,
ректор НПУ імені М. П. Драгоманова
Віктор АНДРУЩЕНКО

Вітаємо!

ДЕРЖАВНА ПРЕМІЯ

Колектив Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова вітає **команду авторів циклу наукових праць "Філософія освіти: пошук пріоритетів" з присудженням Державної премії України в галузі освіти 2013 року в номінації "наукові досягнення в галузі освіти"**. Семитомник отримав державне визнання!

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 543/2013

Про присудження Державних премій України в галузі освіти 2013 року

На підставі подання Комітету з Державної премії України в галузі освіти постановляю:

1. Присудити Державні премії України в галузі освіти 2013 року:

– у номінації "наукові досягнення в галузі освіти" за цикл наукових праць "Філософія освіти: пошук пріоритетів":

АНДРУЩЕНКУ Віктору Петровичу – докторові філософських наук, професорові, члену-кореспондентові Національної академії наук України, дійсному члену Національної академії педагогічних наук України, ректорові Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

ГУБЕРСЬКОМУ Леоніду Васильовичу – докторові філософських наук, професорові, дійсному члену Національної академії наук України, дійсному члену Національної академії педагогічних наук України, ректорові Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

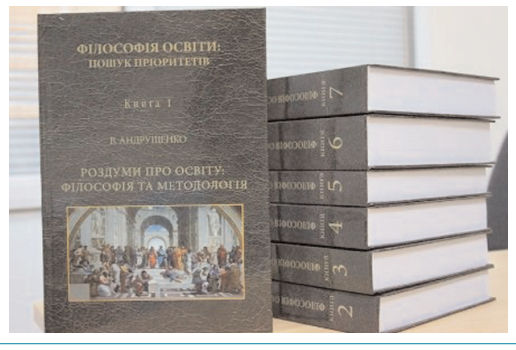

ІЛЬЇНУ Володимиру Васильовичу – докторові філософських наук, професорові кафедри Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

КРЕМЕНЮ Василю Григоровичу – докторові філософських наук, професорові, дійсному члену Національної академії наук України, дійсному члену Національної академії педагогічних наук України, президентові Національної академії педагогічних наук України.

САВЕЛЬЄВУ Володимиру Леонідовичу – докторові історичних наук, доцентові, директорові Інституту магістратури, аспірантури і докторантури Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

СУЛІМІ Євгену Миколайовичу – докторові філософських наук, професорові, члену-кореспондентові Національної академії педагогічних наук України, першому заступникові Міністра освіти і науки України.

ШЕПЄЛЄВУ Максиміліану Альбертовичу – докторові політичних наук, професорові, завідувачеві кафедри Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

2. Установити розмір Державної премії України в галузі освіти на 2013 рік двісті тисяч гривень кожна.

3. Державному управлінню справами забезпечити виплату грошової частини Державної премії України в галузі освіти.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Віктор ЯНУКОВИЧ
4 жовтня 2013 року

РЕКТОРУ ВРУЧИЛИ ДИПЛОМ DOKTORA HONORIS CAUSA

Драгомановська родина щиросердно вітає свого лідера – ректора Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова **Віктора Андрущенка** – з черговою високою відзнакою. Почесний Сенат Державного Педагогічного Університету імені Іона Крянге в Кишиневі (Молдова) нагородив Віктора Петровича дипломом та академічною мантією Doktora Honoris Causa.

Науковий форум

Українсько-польська освітня співпраця

стор. 2

Інтерв'ю

Віталій Бондар: від шахти до академії

стор. 4

Ювілей

Двічі ювіляр

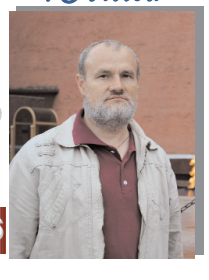

стор. 6

Конференція

Сверстюк Євген: “Лекторів було багато, а вчителів – мало”

2 жовтня 2013 року в стінах гуманітарного корпусу НПУ імені М. П. Драгоманова відбулася конференція, що була організована ініціативною групою “Першого грудня”. Темою зустрічі моральних авторитетів сьогодення зі студентством НПУ стала “Освіта в Україні: творення суспільного замовлення”. Під час виступів доповідачів висвітлювались основні засади Української хартії вільної людини.

Наріжними каменями Хартії є, свого роду, десять заповідей сучасної, свідомої, гуманної людини – громадянина своєї країни. Ними є: бути вільною людиною; бути українцем; бути активним громадянином; любити; мислити; бути господарем; бути лідером; бути відкритим суспільством; бути успішною державою; бути учасником демократичної спільноти народів.

Відомі інтелектуали вважають: поки освітня система закрита до потреб людини і світу, доти її продуктом буде особистість без цінностей. Тому суспільство не має права залишатися байдужим у справах освіти чи віддавати освітню реформу на відкуп владі.

Загалом, чимало принципів, про які говорили, вже викладено й обґрунтовано вченими з Драгомановського університету та інших вищих навчальних закладів Європи у нещодавно прийнятій Педагогічній Конституції Європи. Президент Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, що стала ініціатором Конституції, **Віктор Андрущенко** зазначає, що підготовка нового Вчителя повинна вестися на загальнолюдських гуманних принципах толерантності, миролюбства, екологічної безпеки.

Вступне слово конференції взяв проректор з науково-методичної роботи гуманітарних інститутів НПУ **Богдан Андрусишин**, котрий поділився своїми поглядами на професіоналізм сучасного вчителя.

Першим виступав **Євген Сверстюк**. Він розпочав доповідь із відомого нам афоризму: “вчитись, вчитись і вчитись”. Доповідач повідав студентам багато цікавої інформації про діяльність та погляди Михайла Драгоманова на процес навчання. Особливу увагу у виступі пана Сверстюка привернуло порівняння й суголосся сучасної навчальної системи й радянської. *“Мені завжди в житті бракувало вчителя. Лекторів було багато, а вчителів – мало”,* – поділився з нами Євген Сверстюк.

Наступним виступив **Вадим Скуратівський**, котрий оживив аудиторію своєю жвавою манерою читання лекцій. Пан Вадим поділився своїми знаннями про тернистий шлях системи освіти в Болгарії, наголосив на доступності інформації для сучасної молоді.

Кардинал **Любомир Гузар** висловив думку про нагромадження інформації та її тиск на сучасну молодь; про те, що зараз молоді люди знають більше, ніж 50 років тому знали люди середнього віку.

Ініціативна група “Першого грудня” переконана: *“Ми будуємо те, що уявляємо. Виховання та освіта — першооснова для будь-яких змін у нашій країні”,* – йдеться у преамбулі до позиції ініціативної групи *“Освіта в Україні: творення суспільного замовлення”*.

Лілія Гриневич почала доповідь з характеристики фінської системи освіти. Розповіла про те, що викладається, як функціонує, як оцінюється на ринку праці Фінляндії, адже вчитель є носієм культурних цінностей і саме від нього залежить культурне майбутнє держави.

І, нарешті ж, під завісу конференції **Данило Лубківський** та **Богдан Андрусишин** підбили підсумки з усього вищесказаного та привітали студентство із прийдешнім Днем учителя.

Ініціативна група також висловила моральну солідарність з усіма українськими освітянами, науковцями, вчителями і викладачами, які працюють по честі і совісті в теперішніх складних умовах: *“Маємо разом сформувати реальне суспільне замовлення на якісну освіту. Наша спільна воля здатна змінити країну”*.

Загалом говорячи, конференція була цікавою та повчальною. Особливу увагу варто приділити поповненню знань студентів про Михайла Драгоманова та роль учителя у формуванні майбутнього нашої великої держави.

Юрій КОНОНЧУК,
прес-служба університету

Науковий форум

“Українсько-польська освітня співпраця – зразок академічного співробітництва”

Так висловився ректор Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, Президент Асоціації ректорів педагогічних університетів Європи, академік **Віктор Андрущенко** під час виступу на V Науковому форумі “Польща – Україна. Інтердисциплінарність педагогіки та її субдисципліни”, що відбувся 24-26 вересня 2013 року в Кракові.

Ректор Драгомановського університету відвідав Краків у складі української делегації науковців на чолі з Президентом Національної академії педагогічних наук України, доктором філософських наук **Василем Кременем**. Серед гостей з України також були присутні спеціальний уповноважений Прем’єр-міністра України, доктор філософських наук **Анатолій Толстоухов**, ректор Інституту екології, економіки і права, доктор педагогічних наук **Олена Биковська** та інші.

Захід був присвячений аналізу інтердисциплінарності педагогіки як науки, її розгалуженням в сучасності, переплетенням з іншими науками. Зокрема, зважаючи на інформаційне глобалізоване сьогодення часто доводиться працювати науковцям-педагогам на перетині чи стику різних наук і дисциплін, що призводить, безумовно, до появи нових тем і ідей розвитку педагогіки, її трансформації та інтерпретації.

Незважаючи на все це, у Європі вже добре відома та визнана Педагогічна Конституція Європи – стратегічний проект, спрямований на зміцнення і розвиток єдиного Європейського дому, поглиблення взаємодії і співпраці народів європейського простору як умови забезпечення гідного місця Європи у глобальній світовій конкуренції народів і культур.

Детальніше про цей документ польським колегам розповів Віктор Андрущенко – один з авторів Конституції.

Давня історія співпраці України та Польщі на ниві освітньої й наукової педагогічної діяльності зберігає пам’ять про багато спільних вдалих проектів і програм. Рівень такого співробітництва по праву можна вважати зразковим для академічної співпраці. Звісно, Польща не єдина країна, з якою налагоджені такі активні зв’язки в Драгомановському університеті, але вона є однією з країн – лідерів інтенсивного співробітництва.

Педагогічна Конституція Європи встановлює принципи узгодженої трансуніверситетської політики, регламентує педагогічну діяльність та визначає загальний механізм підготовки вчительських кадрів, а її положення мають відкритий характер та можуть бути адаптовані до національних особливостей і педагогічних традицій країн.

Віктор Андрущенко

Прес-служба університету

Читають всі

Педагогічні КАДРИ газета

Шукайте газету 20 числа кожного місяця:
– у книжковому кіоску головного корпусу
– на спеціалізованих розкладках у вашому навчальному корпусі

Електронний варіант газети
ви можете завантажити на сайті
www.npu.edu.ua
у розділі “Педагогічні кадри”

З питань розміщення інформації про ваші заходи та події звертайтесь за телефоном (044) 234-75-87 або електронною поштою **gazeta@npu.edu.ua**

РЕКТОР ЗУСТРІВСЯ ЗІ СТУДЕНТСЬКИМ АКТИВОМ

Вперше в новому 2013/2014 навчальному році у вересні відбулася зустріч ректора НПУ імені Михайла Драгоманова Віктора Андрущенка зі студентським активом та обговорення планів щодо святкування у 2014 році 180-річчя університету. Безумовно, частково програму заходів уже запропоновано для розгляду, але, на переконання ректора, тут дуже важливо врахувати думки й пропозиції студентів.

Зокрема, активісти запропонували організувати такий собі своєрідний загальностудентський фестиваль, запросити спудеїв з усієї України, та й не тільки України, зважаючи на широкі міжнародні зв'язки університету.

За словами драгомановців, формат такого заходу слід обрати розважальним, аби дещо відійти від концепції офіціозу, що буде присутній на урочистостях державного рівня у палаці "Україна". Таким чином, студенти теж зможуть запам'ятати свято на все життя, а також продемонструвати свої вміння та таланти друзям і колегам з інших вишів.

Серед пропозицій студентства також аргументувалося проведення студентської наукової конференції, випуск кількох наукових збірників із публікаціями молодих науковців.

Ці ідеї підтримав і присутній на зустрічі співголова Наглядової ради НПУ **Анатолій Толстоухов**, висловивши бажання сприяти студентству у реалізації пропозицій. Як зауважив Анатолій Володимирович, саме студентство задає тон розвитку всього університету і відповідно від нього повинна йти переважна більшість хороших та позитивних ідей.

Ректор у свою чергу пообіцяв студентам, що їх пропозиції будуть розглянуті та включені до плану заходів, а зустрічі з ректоратом вишу стануть частішими.

Прес-служба університету

Конференція

ПОШИРЕННЯ ЗНАНЬ ПРО ААС

Кожний із нас в повсякденному житті може зустріти особистість з порушеннями мовлення. Більшість людей рідко замислюється – чому так відбувається, що людина говорить неправильно, однак знає: варто звернутися до логопеда – і недоліки мовлення будуть виправлені. В більшості випадків подолати нескладні порушення вдається повністю.

А як бути, якщо індивід взагалі не говорить і в перспективі не зможе оволодіти мовленням? Для цього у світі існують спеціальні засоби – альтернативна та допоміжна комунікація (міжнародна абревіатура ААС).

З метою поширення знань про ААС в Україні і допомоги батькам та спеціалістам, що працюють з поширення знань про ААС нерозмовляючими дітьми, влітку 2013 року Інститут корекційної педагоіки та психології спільно з ВГО "Українська асоціація корекційних педагогів" та ВГО "Національна Асамблея інвалідів України" вперше в Україні провели **IX Східно- та Центральноєвропейську Регіональну конференцію з проблем альтернативної та допоміжної комунікації**. Ця конференція традиційно проходила в країнах ЄС, а проведення її в Україні було ініційовано західними колегами. У роботі конференції взяли участь представники 11 країн світу, серед яких Україна, Росія, Білорусь, Швеція, США, Польща, Молдова, Норвегія, Угорщина, Румунія, Великобританія. З усіх куточків України завітали до НПУ корекційні педагоги, науковці та батьки проблемних дітей. Загалом кількість учасників була понад 400 осіб.

Урочисте відкриття конференції

Академік Віктор Синьов з професором Аурелією Раку з Молдови

Стівен Тетчнер (Норвегія) та Ірина Мартиненко (Україна)

Зацікавлення конференцією було дуже величезне, адже окрім нагальних тем – про взаємозв'язок ААС та розвитку мовлення (**Стівен Тетчнер**, Норвегія), про допомогу батькам у сексуальному вихованні нерозмовляючих дітей (**Софія Кальман**, Угорщина), про жестову комунікацію для розвитку мовлення дітей з синдромом Дауна (**Андрій Савицький**, Україна), становлення системи використання ААС в Україні (**Інна Марченко**, Україна), про особливості використання ААС з особами з афазією (**Ірина Мартиненко**, Україна) – було проведено чимало цікавих майстер-класів: з Бліссимволіки (**Маргарета Йонісче**, Швеція), з організації занять з навчання комунікації (**Тетяна Грудко**, Білорусь), з діагностики комунікативної поведінки дітей з порушенням навичок вербального спілкування (**Катерина Сороко**, Білорусь). Одним з найважливіших досягнень конференції стала виставка обладнання ААС фірм-виробників – з Чехії, Польщі, США, Швеції та Великобританії.

Схвальні відгуки про конференцію директор Інституту академік **Віктор Синьов** та заступник директора професор **Марія Шеремет** продовжують отримувати й досі, адже наш університет показав високий європейський рівень в організації такого масштабного заходу!

Олександр Козинець, викладач кафедри логопедії

Презентація

РОЗВІДКА ВІД НЕБАЙДУЖИХ НАУКОВЦІВ

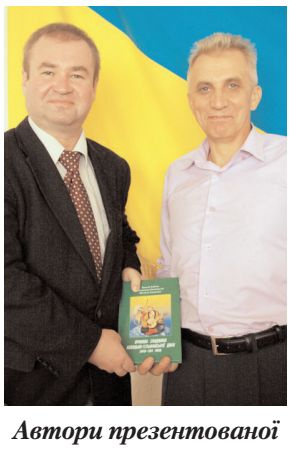

Автори презентованої праці

У вересні відбулась презентація колективної монографії "Правова спадщина козацько-гетьманської держави (1648 – 1764 роки)", авторами якої є Олексій Бубела, Володимир Маковський та Михайло Ярошенко.

Під час презентації **Володимир Маковський** поділився думкою, що українці повинні боятися лише самі себе. *"На початку 90-х років мені потрібно було визначатись з темою дисертації, бо попередня втратила свою актуальність. Тому я почав розробляти те, що цікаво в першу чергу самому,* – зізнався Володимир Іванович. – *Поставив собі низку запитань: Чи мали ми самостійну державу? Що втратили? На яких підставах розбудовуємо і навіщо взагалі це треба? Таким чином поступово зібрав близько двохсот джерел. Дійшов для себе наступного висновку, який і висвітлив у своїй частині презентованої книжки: на жаль, ні поляки, ні турки чи татари, ні московський цар чи шведський король не були більшими ворогами для нашої державності, ніж ми самі. Там, де три козаки – два гетьмани: лівобережний і правобережний. Сьогодні, на жаль, відбувається те саме. Люди не чують одне одного і дбають лише про себе. Сподіваюсь, що читачі нашої книжки змінять цю ситуацію. Як заради себе, так і задля країни".*

Михайло Ярошенко підкреслив, що виданню монографії передував великий об'єм роботи, ретельно аналізувались українські та іноземні наукові джерела. Наукова праця рецензувалась фахівцями з Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Національної Академії Служби безпеки України та була рекомендованою до друку кафедрою правознавства Інституту політології і права НПУ імені М. П. Драгоманова. Завідувач кафедри правознавства, доцент, кандидат філософських наук **Іван Салтовський** як автор передмови зазначив, що книжка має прояснити "білі плями" в українській історії та надасть можливість всебічного розуміння складних державотворчих процесів від Богдана Хмельницького до Кирила Розумовського. *"Мета нашої праці – популяризація ідеї козацтва та її правової спадщини,* – говорить Михайло Ярошенко. – *Видання монографії ми приурочили до 365-річчя відновлення української державності та національно-визвольної війни".*

Під час презентації на кафедрі правознавства

Завершив презентацію наукової розвідки **Олексій Бубела**, який зазначив, що і в історії, і в сучасній ситуації можна віднайти приводи для суму, але все одно над головами українців сяє сонце, яке дає насущний хліб. *"Нехай це буде прикладом бути небайдужим. Коли людина стає байдужою, то вона втрачає свій внутрішній стержень,* – наголосив Олексій Іванович. – *Всі хочуть, щоб діти були кращими, але це залежить від нас, нашої діяльності".*

У колективній науковій розвідці досліджуються особливості козацького (звичаєвого) права часів національно-визвольної війни, укладення договорів між Україною та Російською імперією, правові засади гетьманського управління, ліквідація правових норм української автономії – Гетьманщини, поглинання та уніфікація українських земель в складі Російської імперії, введення загальноімперського законодавства на теренах лівобережних земель.

Сергій РУСАКОВ

ВІТАЛІЙ БОНДАР: ВІД ШАХТИ ДО АКАДЕМІЇ

– Сьогодні у вас ювілей. За плечима – відстань у 75 років. А з чого все починалося? Яким було дитинство майбутнього академіка?

– Дитинство моє було, як у всіх дітей. У нас була велика сім'я, однак на фронті загинув мій батько і два мамині брати. Пізніше померла й мама. Їй було лише 35 років, а мені – 10. Тож виховували мене дідусь Лука та бабуся Катерина. Як і інші діти, я ходив до школи, робив уроки, займався спортом і працював у колгоспі. Головне – я не почувався сиротою. То був час, коли люди були дуже людяні, не виділялись одне від одного одягом, харчами. Майже всі діти до жовтня босі ходили на навчання.

У нас в селі була лише початкова школа (1-4 класи), а обов'язковою була семирічна освіта. Щоб її отримати, я ходив пішки за 5 кілометрів щодня. Іноді брели по пояс в багнюці, але все рівно йшли вчитися. Як тільки довчився до 7 класу, в цій же школі відкрили десятирічку, тож я закінчив 10 класів і став випускником першої 10-річки.

Моєю мрією було після 7 класу піти в ПТУ (раніше вони називались фабрично-заводські училища). Мене туди як сироту взяли б поза конкурсом. Я пішов би вчитися в училище, там би й жив, отримав би гарну професію. І доля моя могла б бути зовсім іншою, тим паче, що мій дідусь мене на це спрямовував. Але все склалося інакше.

– Ваш трудовий шлях розпочинався з роботи на шахті. Розкажіть про цей період. І як потім сталося, що ви стали дефектологом?

– Справа у тому, що паспорт тоді жителям сільських місцевостей не видавали. Його могли отримати лише люди з міста. Тож можливості працювати в іншому місці у мене не було. Всіх нас чекав колгосп. Умови в колгоспі були тяжкі, а платили за це копійки. Та я втратив таку "можливість", бо подовжив навчання до 10 класу. І після школи (в 1956 році) одного разу, будучи в райцентрі в Черкасах, я побачив рекламний щит, на якому було написано: "Комсомольці! Їдьте на відбудови шахт Донбасу!". А внизу – адреса, куди звертатися. Я одразу туди й пішов. Заходжу до кабінету, а мене й питають: "Ти комсомолець?" "Ні, – кажу". "Тоді ми зараз тебе й приймемо!". Так я став комсомольцем, мені дали комсомольський білет та путівку на шахту. Через кілька днів прийшов час від'їжджати. Я потрапив на роботу в місто Сталіно (стара назва Донецька). Оскільки мені тоді ще не було 18 років, то мені, як неповнолітньому, не дозволили працювати в шахті, а запропонували місце роботи в будівельному загоні, який зводив котеджі для шахтарів.

Та через рік, в 1957 році мене забрали в армію у Закавказький військовий округ, в місто Тбілісі. У 1960 я демобілізувався. І постало питання: що робити далі? На той час вже померли дідусь і бабуся. Старший брат Володимир загітував мене поступити в КДПІ імені Максима Горького на дефектологічний відділ педагогічного факультету. Брат переконував мене, що то найкращий факультет, що там працюють висококваліфіковані викладачі, що там гарні умови. Взагалі тоді така просвітницька робота проводилася серед молоді, особливо серед хлопців, бо після війни не було чоловіків у школах. У результаті такої "агітації" в моїй групі майже 50% були хлопці. Це 18 юнаків. І всі вже після армії. В гуртожитку жило нас четверо в кімнаті, з яких потім двоє стали академіками – я і Сергій Максименко. Частина з одногрупників – полковниками, партійними працівниками, докторами наук.

Чому саме дефектологія? Бо я знав, що після закінчення я зможу працювати в школі-інтернаті, а це було мені близьким і по духу, і по іншим внутрішнім переконанням.

– Ваш рід славетний, а дідусь і бабуся заслуговують глибокої пошани, адже виховали двох чудових академіків – Віталія та Володимира Бондарів. Володимир Іванович – старший, тож, мабуть, постійно піклувався про свого молодшого брата?

– Професійне становлення брата відбулося дуже рано. Після семирічки він пішов навчатися в педучилище в місті Золотоноші. Тож бачились ми рідко, Практично лише на літніх канікулах та на свята. Звісно, як старший брат, він і радив мені, як чинити краще. Після закінчення педучилища Володя вчителював у Катеринополі. Нас доля звела лише тоді, коли я прийшов з армії. Брат взяв мене під свою опіку і далі, так би мовити, я йшов по його слідах: він захистив кандидатську дисертацію, згодом – я захистив кандидатську; він захистив докторську, пізніше – я став доктором наук. Брат був для мене стимулом, прикладом і постійно не давав розслаблятися, щоб я міг розвиватися професійно.

Був у нас один цікавий випадок. І я, і Володя одночасно подали документи на обрання нас академіками. І нас обох на одних і тих же зборах таємним голосуванням обрали дійсними членами АПН України. Це був перший випадок в історії педагогічної науки України, що двоє братів стали одночасно академіками.

– Розкажіть трохи про свою сім'ю, про дружину, про те, чим є для вас родинне коло.

– На 2 курсі навчання в гуртожитку на дискотеці я познайомився зі своєю майбутньою дружиною – Людмилою Білик, тоді ще студенткою 1 курсу фізмату. З того часу і по сьогодні ми разом. Через 4 роки, а саме в 1965 році, ми одружились, в 1970 році в нас народилася донька Владлена, а в 1981 – донька Катерина. Обидві доньки одружені. Я пишаюся ними і радію тому, якими гарними людьми вони виросли. Є ще й онучка. Також вже одружена. Доньки пішли по моїх, педагогічних, стопах, а от внучка обрала собі економічну кар'єру.

– У вашому житті був період, коли ви працювали на Кубі. Що входило у ваші обов'язки і чи сумували ви тоді за Україною, які переживання були в душі?

– У 1972 році мене запросили туди поїхати консультантом з проблем спеціальної освіти. Повагавшись, я все ж прийняв пропозицію, і разом з дружиною та донькою (їй тоді було 2 роки) ми поїхали на Кубу. В мої обов'язки входило консультувати працівників Міністерства освіти Куби з питань спеціальної освіти, допомагати розвивати спеціальні школи, розробляти навчальні програми та готувати вчителів для їх впровадження. В той період я об'їздив всю Кубу, побував майже у всіх спеціальних закладах. Пробув там 1,5 роки, але кожного дня думав про Україну. Звісно, на Кубі були українці, крім мене, але мені дуже бракувало рідної землі. Вона мені снилася ночами. Я страшенно скучав за домом.

– Знаю, що в молодості ви дуже захоплювалися шахами. Що ще вас приваблювало раніше і що сьогодні?

– Не тільки шахами. Хоча це була моя улюблена гра. Ще я займався легкою атлетикою, мав гарні показники у стрибках у висоту, по штовханню ядра. У школі грав у волейбол, а в інституті виступав за волейбольну команду факультету.

– Зараз ваша наукова діяльність пов'язана з проблемами інтегрованої освіти. Чому саме інтегроване навчання?

– Пройшло майже 90 років з того часу, коли дитячі будинки для безпритульних та дефективних дітей були реорганізовані у спеціальні школи-інтернати. За цей час в Україні відбулися кардинальні зміни у політичному, економічному, соціокультурному житті суспільства, активно формується нове розуміння світу як співтовариства, позбавленого будь-якої дискримінації осіб з інвалідністю чи порушеннями у розвитку за будь-якими ознаками. За цих умов школи-інтернати (хоча вони й далеко не вичерпали свій потенціал) на недостатньому рівні готують випускників до соціалізації в суспільстві. Виникає гостра потреба в проведенні серйозних реформ у галузі спеціального навчання. Одними локальними змінами тут не обійтися.

Проведений нами порівняльний аналіз розвитку сучасної спеціальної освіти в Європі та Україні підтверджує, що вагомих результатів у розв`язанні проблеми соціальної інтеграції випускників досягають ті країни, які не тільки створюють оптимальні умови дітям для рівного доступу до якісної (інклюзивної) освіти, а й створюють умови для вибору інших форм навчання. Декларація безмежних прав у сфері освіти, не підкріплена відповідними соціальними стандартами, належним фінансуванням реформаторських дій, спеціально підготовленими кадрами та не підтримана громадськістю, веде до підміни реальної інклюзії формальним (насильницьким) переведенням дітей зі спеціальної школи в масову, де лише окремі діти з порушеннями розвитку можуть одержати повноцінну освіту і розвиток. А це уже є порушенням прав більшості таких дітей, яким така освіта є недоступною.

У цьому контексті перед сучасною педагогічною наукою стоїть завдання розробити, апробувати і впровадити такий оптимальний особистісно-орієнтований маршрут, який би забезпечував кожній дитині з порушеннями у розвитку (включаючи й глибоко розумово відсталих дітей) можливість одержати якісну освіту, доступну її пізнавальним можливостям. На наш погляд, зберегти досягнутий сучасною спеціальною школою високий рівень диференційованого спеціального навчання (на рівні початкової, неповної середньої чи середньої освіти) можна шляхом впровадження концепції освітньої інтеграції, що передбачає створення при масовій школі системи *паралельних* диференційованих класів для дітей з різними навчальними здібностями.

– Які ваші плани на майбутнє?

– Я мрійник і оптиміст. Тому завжди планую свою роботу не тільки на близьку, а й далеку перспективу. Хочу, щоб Україна стала асоційованим членом Європейського Союзу, тоді не буде перешкод для вивчення зарубіжного досвіду освіти, щоб наш університет одержав статус навчально-дослідницького закладу, щоб реформи, які проводяться в освіті, мали фінансову підтримку держави та громадськості, щоб життя українського народу було наближено до європейських стандартів.

Спілкувався
Олександр КОЗИНЕЦЬ,
викладач кафедри логопедії

Біографічна довідка

Бондар
Віталій Іванович

Народився 20 жовтня 1938 року в смт Нова Водолага на Харківщині.

Закінчив дефектологічне відділення Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького (1965 р.), аспірантуру Науково-дослідного інституту дефектології АПН СРСР у Москві, де захистив кандидатську дисертацію (1971 р.). Повернувшись до Києва, продовжив педагогічну діяльність. 1972–1974 рр. – радник міністра освіти з питань спеціального навчання на Кубі. 1975–1986 рр. – працював на дефектологічному факультеті Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького доцентом кафедри олігофренопедагогіки, заступником декана та деканом факультету. Обіймав посаду завідувача лабораторії олігофренопедагогіки Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР. Там захистив докторську дисертацію (1992 р.). 1993–2009 рр. – обирався директором Інституту дефектології АПН України (тепер Інститут спеціальної педагогіки НАПН України). В цьому ж році став професором.

Голова спеціалізованої Ради в Інституті спеціальної педагогіки із захисту кандидатських і докторських дисертацій (1995–2009 рр.), член Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних та психологічних наук України (з 2001р.), голова науково-методичної комісії МОН України з питань дефектології (1993–2009 рр.), головний редактор журналу "Дефектологія" (1995–2009 рр.), дійсний член АПН України (з 1999 р.), член міжвідомчої координаційної ради Кабінету Міністрів України з питань ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів (2002 р.), член Президії АПН України (2003–2011 рр).

У 2009 році на запрошення ректора НПУ імені М. П. Драгоманова Віктора Андрущенка та академіка Віктора Синьова, Віталій Бондар очолив науково-дослідний центр інклюзивної освіти при Інституті корекційної педагогіки та психології (зараз – Навчально-методичний центр освітньої інтеграції), де плідно працює й сьогодні, поєднуючи організаційні та науково-методичні функції з викладацькою діяльністю.

Більше 25 років Віталій Бондар співпрацює з багатьма ВНЗ України, спеціальними навчальними закладами, Міністерством освіти і науки України, налагоджує міжнародну співпрацю, зокрема з Українським центром засобів розвитку Коледжу імені Грента Мак Юена та університетом провінції Альберти в Канаді, з Академією спеціальної педагогіки в Польщі.

Завдяки унікальним розробкам академіка в сфері професійно-трудової підготовки та адаптації дітей з особливостями психофізичного розвитку, близько 70% випускників спеціальних шкіл-інтернатів для розумово відсталих дітей працевлаштовуються, працюючи в реальних умовах суспільного виробництва, підвищують свою професійну майстерність і стають корисними суспільству, а не поповнюють ряди дітей-інвалідів, які отримують пенсію по лінії соцзабезпечення.

Автор понад 300 наукових праць, методичних посібників, оригінальних навчальних програм і підручників для дітей з особливостями психофізичного розвитку. Найбільш відомими працями за останні роки є: "Проблеми корекційного навчання у спеціальній педагогіці" (2005); "Історія олігофренопедагогіки" (2007); "Фізика: Підручник для 7 класу допоміжної школи" (2008). "Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтессорі" (2009); Особливості формування трудової компетентності розумово відсталих учнів" (2010); "Дефектологічний словник" (2011).

Нагороди: заслужений працівник народної освіти, відмінник освіти України, нагороджений медалями "К. Д. Ушинського", "Гетьмана Мазепи", Золотою медаллю "Григорія Сковороди", "Михайла Петровича Драгоманова 1841–1895 рр", Почесними грамотами Верховної Ради України, МОН України, НАПН України. Почесний професор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Донбаського державного педагогічного університету.

Ювілей

Справжня жінка!

Січень 2013 р.

1 листопада 2013 року святкує свій 90-й рік народження Валентина Костянтинівна Крементуло, доцент кафедри російської та зарубіжної літератури, кандидат філологічних наук, ветеран праці, учасниця бойових дій Великої Вітчизняної війни. Проте ці сухі "довідникові" рядки приховують біографію дивовижної людини. У свої 90 років – це молода сучасна жінка, яку цікавлять події в Україні і світі, яка ревно відстоює свої політичні погляди. Вона пише літературознавчі статті, і їх друкують в університетських збірках. Разом з тим, вона з цікавістю дивиться сучасні шоу-програми, висловлюючи і захоплення, і влучні саркастичні зауваження.

Доля подарувала їй зустрічі з видатними людьми. Вона товаришувала з відомим російським письменником Федором Абрамовим. Її науковим керівником був академік О. І. Білецький, а опонентом на захисті дисертації – М. Т. Рильський. Володимир Сосюра присвятив їй невеличкий віршик. Їй симпатизували корифеї української культури, і чоловіком став видатний український композитор Микола Дремлюга.

Її обличчя майже не торкнулися зморшки. Жодних "бабусиних" хустинок – вона завжди вбрана у капелюшок і на вигляд має "трохи за шістдесят". От якби ж то не інвалідність та дві палички, що гальмують її активне життя. А голос, голос! Дзвінкий, не рипить по-старечому. Та це вже завдяки генам.

Народилася Валентина Крементуло в селі Лосинівка Ніжинського району. Її дід по батьковій лінії, грек за походженням, був вправним ковалем, людиною сумлінною і відповідальною: якщо обіцяв виконати замовлення в певний час, то міг зробити на день раніше, але не пізніше. За свою роботу правив недешево. Та до нього йшли селяни, бо якщо "дід Студуло" зробить рало, то це – на віки. Після дідової смерті від голоду у 30-ті роки саме його хату, яку він покрив залізом, забрали під сільраду. Так "вшанували" його добросовісну працю. Добрий і набожний дід ревно зберігав еллінські традиції, молився виключно грецькою мовою.

Мати Валентини, Єфросинія Марківна, походила з селянської родини, яка володіла 20 гектарами землі і вважалася заможною. Насправді, "заможність" була примарною: в сім'ї підростало семеро дітей, і всі, від малого до старого, мали працювати на землі, бо інакше не вижити. За тією роботою ніхто й світа білого не бачив, тож і не до навчання було. Лише Проня після закінчення школи сказала, що хоче вчитися далі. Її та старшу сестру батько відвіз на навчання до швачки. Та Єфросинія втекла і категорично заявила, що хоче вчитися "наукам". Батько змушений був віддати її до фельдшерсько-акушерської школи. Наступною сходинкою став Одеський фармакологічний інститут, який Єфросинія Марківна закінчила перед війною, маючи на руках двох дітей. Вона єдина з усіх братів і сестер отримала вищу освіту.

Натомість, всі діти з батькової родини закінчили вищі навчальні заклади і досягли соціальних висот. Дядько Валентини працював директором школи, тітка – завучем, інший дядько обіймав високу посаду в Міністерстві сільського господарства, а двоюрідний брат був ученим секретарем Інституту кібернетики.

Батько Валентини, Костянтин Михайлович, мав професію картографа-геодезиста. Працював дуже ретельно і прискіпливо, при складанні карт похибку в півміліметра вважав великою помилкою і вимагав все переробляти. Красень-грек, він пишався своїм еллінським походженням і мав шляхетні звички: любив білі костюми, капелюхи, різьблені тростини, грав у преферанс, знав напам'ять багато віршів та поем і читав їх уголос.

Однак на заваді шлюбу Костянтина і Єфросинії стали обидві сім'ї. Батьки матері вважали родину батька бідною, безземельною. А сім'я батька була проти шлюбу через невідповідність культурних традицій. Приміром, якщо в родині матері на стіл ставився один горщик для всіх, то в сім'ї батька кожен їв з окремої тарілки, і перед обідом обов'язково читали молитви.

Та вперті закохані все ж побралися. Вони доповнювали один одного, поєднавши грецький раціоналізм, твердість, вимогливість, вишуканість і українську лагідність, душевність, емоційність, доброту. Згодом свекруха не могла собі уявити кращої невістки, ніж Єфросинія, та полюбила її більше за рідних дочок.

Війна розкидала батьків по фронтах. У липні 1941 року сімнадцятирічна Валя разом із матір'ю, старшим лейтенантом медичної служби, у складі військової частини вирушила на фронт. Найважчий період припав на кінець 1941–1942 рр. у Поворіно – там була справжня "м'ясорубка". Валентина фасувала ліки, вантажила на машини важкі ящики з ліками у пляшках, часом супроводжувала цей вантаж на передову лінію фронту, попадала під обстріл, була поранена. Уламок снаряду в нозі й досі болем нагадує про війну – його неможливо було видалити, не зачепивши нервових тканин.

У 1943 році В. Крементуло вступила на слов'янське відділення Ленінградського державного університету, який на той час знаходився в евакуації у Саратові. Після зняття блокади навесні 1944 року весь персонал ЛДУ разом зі студентами вирушив до Ленінграда. Їхали п'ять днів, голодували, бо пайок видали лише на два дні.

У Ленінграді студентам доводилося не тільки вчитися, але й працювати: розвантажували набережну біля університету, передаючи важке каміння один одному, і тільки раділи, що тоді вже не було того голоду і холоду, який переслідував усіх у Саратові. На філологічному факультеті вчилися майже одні дівчата, та часом їх посилали на Карельський перешийок вантажити величезні балки соснового лісу у відкриті товарні вагони. Всі працювали з великим запалом, бо вважали це справою державного значення.

На другому курсі навчання з'явився новий студент – Федір Абрамов і став помітною особистістю на факультеті. Демобілізований після поранення, він завжди носив гімнастерку і шинель – іншого одягу не було. Невисокого порівняно зросту, худорлявий, з уважним, вдумливим поглядом, Федір Абрамов привертав увагу всіх, хто його бачив.

Вечорами часом він влаштовував цікаві обговорення нових творів російських письменників. На ці диспути нікого не треба було агітувати, бо було цікаво. Не дивно, що у нього закохалися майже всі студентки. Та Федір Абрамов звернув увагу на Валентину Крементуло – красиву мовчазну дівчину, яка вирізнялася серйозністю і глибиною. З нею цікаво було розмовляти, і вони потоваришували. Однієї новорічної ночі Федір розповідав Валі про рідний край – про північ і її природу. Він так красномовно і так емоційно описував краєвиди, що Валентині здавалося – вона бачила на власні очі ті ліси, ті поля, відчувала пахощі трав і чула голоси лісу. Вона розуміла, що Федір Абрамов вже тоді був талановитим письменником. Цікаво, що його критичні зауваження стосовно стилю дипломної роботи Валентини виявилися не менш вагомими та слушними, ніж поради наукового керівника. В. Крементуло на "відмінно" захистила свою дипломну роботу на тему "Зображення Грюнвальдської битви у Яна Длугоша, Ігнатія Крашевського та Генрика Сенкевича".

Російський письменник Федір Абрамов все життя листувався з Валентиною Крементуло, дуже цінував її враження від своїх творів. А в одному листі він, визнаний майстер слова, написав: "Хіба я можу так поетично висловлюватись, як ти". Листи Ф. Абрамова зберігаються в архіві В. Крементуло.

Після закінчення Ленінградського університету Валентина переїхала в Київ і вступила до аспірантури в Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка. Її батьки тоді мешкали по вулиці Леніна, 70, поруч з "письменницьким будинком". Будівлі мали спільну арку-вхід у двір, тож В. Крементуло часто бачила багатьох українських письменників та поетів, з кимось по-сусідськи віталася, а її рідний брат товаришував з Богданом Рильським. Згодом, після закінчення аспірантури, коли В. Крементуло працювала редактором у Київському Держлітвидаві, їй по роботі довелося спілкуватися з П. Тичиною, В. Сосюрою, О. Гончаром, Т. Масенком, О. Кундзічем та ін. Найемоційнішим був Володимир Сосюра – він так щиро радів, коли зустрічав Валентину. І одного разу, усміхаючись до неї, промовив: "Карі очі, карі очі українятся, руси коси, руси коси комсомоляться".

Валентина Костянтинівна з чоловіком. 1956 рік.

Керівником В. Крементуло по аспірантурі був видатний літературознавець О. І. Білецький, академік, директор. Його літературознавча спадщина дуже багата і яскрава. Та справжнім подарунком долі було слухати його лекції і просто спілкуватись з ним. В. Крементуло з великою вдячністю і теплотою згадує свого керівника: "*У О. І. Білецького була якась особлива привабливість. Його душа була чуйна до усього прекрасного і дуже молода. Ті, хто знали Олександра Івановича і його сім'ю, говорили, що він здається молодшим за свого сина – професора Київського університету, мовознавця, людини солідної, спокійної. Натомість Олександр Іванович був повний наснаги, захоплювався театром, написав кілька п'єс для дітей і став одним з організаторів першого в Україні дитячого театру. Завжди натхненний, особливо коли розповідав про те, від чого був у захваті: "Індійські легенди! Арабські сказання!". Все це не стосувалося теми моєї дисертації, але слухати і дивитися на Олександра Івановича в цей час було захоплююче. Особливо цікавою була його невеличка лекція про історію написання Пушкіним вірша "Я помню чудное мгновенье". Скільки б я не слухала цей виступ (а я слухала його разів зо три, в основному в бібліотеках), він звучав по-різному. І справа тут не в змісті, а в тих почуттях Олександра Івановича, які передавалися слухачам, в його особливому піднесенні, яке відчувалося, в його інтерпретації цієї, здавалося б, зрозумілої теми. О. І. Білецький ніби переносив слухача в ту атмосферу, якою жив Пушкін, закохавшись у А. Керн*".

Треба віддати належне допитливості В. Крементуло – коло її зацікавлень не обмежувалося лише темою дисертації: "Шевченко і польська література". Валентина Костянтинівна з інтересом відвідувала лекції відомого мовознавця Л. А. Булаховського і була у захваті від його занять з історії чеської мови. І, звичайно ж, вона не пропустила жодного виступу М. Т. Рильського про А. Міцкевича.

У 1955 році В. Крементуло успішно захистила кандидатську дисертацію. Її опонент, Максим Тадейович Рильський, у своєму відгуку високо оцінив дисертацію і рекомендував текст до друку. Його рукописний відгук також зберігається в архіві В. Крементуло.

Під час навчання в аспірантурі в колі друзів Валентини Костянтинівни з'явилися молоді, але вже відомі українські композитори В. Кирейко, М. Дремлюга, П. Майборода. І у 1955 році В. Крементуло стала дружиною Миколи Дремлюги. Їх шлюб був і творчим союзом. В. Крементуло розширювала поетичні горизонти свого чоловіка. Можливо, дякуючи і її поетичним захопленням, М. Дремлюга написав романси на вірші та сонети Мікеланджело, Ф. Петрарки, В. Шекспіра, П. Ронсара, Х. Хіменеса, П. Елюара, А. Міцкевича. Варто зазначити, що у творчому доробку композитора понад сто романсів, шість симфоній, симфонічні концерти, поеми, увертюри і перший в історії української музики концерт для бандури і симфонічного оркестру. М. Дремлюга дуже цінував думку дружини стосовно своїх музичних творів. Стримана в емоціях В. Крементуло не висловлювала бурхливо свого захвату, тож її тихе схвальне "Добре!" було для чоловіка на вагу золота.

З 1956 року і до виходу на пенсію В. Крементуло працювала в Київському державному педінституті (нині Київський державний педагогічний університет ім. М. Драгоманова). Але краще "почути голос" самої Валентини Костянтинівни: "*Роботи було багато, адже нас було тільки двоє викладачів із зарубіжної літератури. Отже, доводилося розробляти і читати всі періоди. Від самого початку мені доручили викладати зарубіжну літературу кінця XIX ст. і XX ст. Цей курс неохоче брали викладачі – підручника з цього періоду ще не видали, а творчість поетів і письменників вимагали подавати, керуючись настановами комуністичної партії. Численні комісії з кафедр марксизму-ленінізму, суспільних наук часто робили зауваження, що я на своїх лекціях із зарубіжної літератури не показую роль радянської ідеології. Це приголомшувало і заважало працювати. Я намагалась донести суть творів, оминаючи ідеологічні штампи, заохочувала студентів до самостійних роздумів. Із теплим почуттям згадую, як студенти слухали мої лекції про творчість А. Міцкевича. Мені здавалося, що я пробудила в них інтерес до цього великого поляка. Поза семінарами вони ділилися зі мною своїми враженнями, своїм захопленням "Жан-Крістофом" Ромена Роллана, поемами "Пан Тадеуш", "Конрад Валенрод" А. Міцкевича. А виступ однієї студентки заочного відділу мені запам'ятався на все життя. На одному з колоквіумів визвалася відповідати студентка з останньої лави і почала тихо, спокійно говорити. Я була зачарована! І не тому, що почула вдумливу розповідь, розумну і цікаву. Я була вражена її прекрасною вимовою – це була справжня співуча українська мова, якої я не чула не тільки під час навчання в Ленінграді, але й за час роботи у Києві. Враження від мови цієї студентки в мене залишилося на все життя. В подальшому, коли доводилося виїжджати зі студентами в колгосп, я із захопленням слухала виконання народних пісень студентками українського відділу. В цих піснях розкривалася душа українського народу, його кращі риси*".

Вихід В. Крементуло на пенсію вивільнив час для написання статей. 21 сторіччя стало особливо плідним для В. Крементуло. Її дослідження творчості А. Міцкевича, Ю. Словацького, зв'язків Т. Шевченка і української школи польських романтиків видані в наукових збірках Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. За останні роки в журналах і збірках було надруковано більше 10 наукових праць В. Крементуло. Вона і зараз працює над статтею "Шевченко і польські діячі національно-визвольного руху". Можливо, саме написання статей дозволило їй зберегти свіжий розум. А напередодні свого 90-річчя – замовила собі джинсову куртку! Це ще один секрет молодості.

Можна сказати, що Валентина Костянтинівна веде активне соціальне життя. З нею цікаво спілкуватися людям будь-якого віку. Вона дарує оточуючим свої знання, читаючи напам'ять уривки з "Іліади" Гомера, вірші Верлена, Аполлінера, Уолта Уітмена, розказуючи про зарубіжних письменників. Вона невгамовна.

В останні роки доля не була прихильна до В. Крементуло, однак вона не скорилася хворобам і стійко перенесла онкологічну операцію, два інсульти, злам обох ніг, що змусило її спиратись на 2 палички. Та не кожна молода людина має таку жагу до життя, таку наснагу жити.

Любі студенти, коли на свято 9 травня ви побачите жінку з орденом і медалями, яка гордо йде по червоній доріжці до перших рядів актового залу, спираючись на одну (тільки одну) паличку, знайте, це вона – Валентина Крементуло.

Марія ДРЕМЛЮГА,
кандидат мистецтвознавства

Ювілей

СЛОВО ПРО ВИЧТЕЛЯ: ДВІЧІ ЮВІЛЯР – ПРОФЕСОР КОЛЯДА ІГОР АНАТОЛІЙОВИЧ

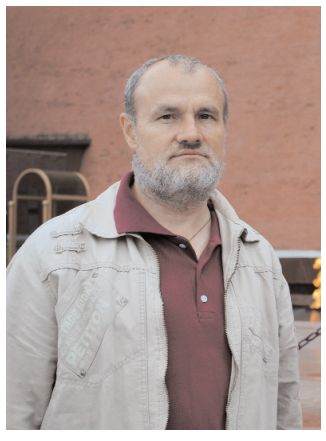

2013 р. доктор історичних наук, професор, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти Інституту історичної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова Коляда Ігор Анатолійович відзначив, як він сам прокоментував, два маленькі ювілеї: 45-річчя від дня народження та 20-ліття науково-педагогічної діяльності.

Ігор Анатолійович добре відомий у наукових та освітянсько-педагогічних колах, користується авторитетом серед вчителів, студентів, громадськості, справжній товариш та вчитель життя для учнів, які за доброго наставництва професора займаються науковою та педагогічною діяльністю, а своїми успіхами багато у чому завдячують його порадам, підтримці.

Коляда Ігор Анатолійович народився 28 липня 1968 р. у містечку Тараща Київської області у родині міліціонера Коляди Анатолія Марковича та медичного працівника Коляди Анастасії Максимівни. З дитинства Ігоря Анатолійовича оточували мальовнича природа Київщини, опіка люблячих батьків, гарна домашня бібліотека.

Історія захоплювала ювіляра ще з юного віку, любов до неї йому привили його шкільні вчителі історії: Тетяна Олександрівна Лисенко та Віктор Дмитрович Мельниченко. Учень Таращанської школи № 1 не тільки проявляв особливі успіхи у вивченні предметів гуманітарного циклу, але й активно долучався до громадської, науково-пошукової роботи. Зокрема, він очолив раду музею історії школи, а результати проведеної ним кропіткої пошукової роботи по збору свідчень і спогадів старожилів міста, вчителів та учнів школи, фотокарток, інших документів і досі зберігаються у фондах та експозиції музею.

Коли постала необхідність вибору майбутньої професії, то випускник 10 класу Коляда Ігор довго не вагався, обравши за майбутній фах педагогіку й історичну науку. Найбільш адекватно задовольнити свої інтелектуальні потреби та отримати професію вчителя юнак зміг у Київському державному педагогічному інституті імені О. М. Горького. Згадуючи про свою альма-матер, майбутній професор зазначає, що він вступив до інституту імені О. М. Горького (1985 р.), а закінчив державний університет імені М. П. Драгоманова (1992 р.), засвоївши найкращі традиції двох епох навчального закладу.

На роки навчання на першому курсі історичного факультету КДПІ імені О. М. Горького припадає і його дебют наукової діяльності, залученням до якої він завдячує кандидату історичних наук, доценту кафедри історії СРСР та УРСР Кравченко Надії Михайлівні та старшому викладачу Павелко Людмилі Олексіївні. Саме у перший рік навчання з'являється і перша наукова публікація студента І. Коляди, присвячена діяльності на Таращанщині у буремному 1917 р. петроградського революціонера О. Михайлова.

Після другого курсу прийшов час служити у Збройних Силах. Армійський досвід не став зайвим у житті Ігоря Анатолійовича. Військовий вишкіл та дисципліна дозволили загартувати тіло і дух, зміцнити характер, наполегливість, вдосконалити навички самоорганізації та стратегічного мислення. Командування запримітило рядового І. Коляду і рекомендувало обрати його на посаду секретаря комітету ВЛКСМ військової частини. Отримані навики у публіцистиці секретар комітету ВЛКСМ І. Коляда не раз використовував на сторінках армійської преси. Діяльність ватажка армійської молоді відзначена нагородами ЦК ВЛКСМ та ЦК ЛКСМ Білорусії, командуванням Білоруського військового округу. Звільнився у запас Ігор Анатолійович у званні старшини.

І хоча під час військової служби Ігор Анатолійович не розлучався з книгами, після повернення в університет довелося багато чого наздоганяти. Результатом наполегливості у навчанні та самоосвіті стала перемога на Всесоюзній олімпіаді "Молодь і Науково-технічний прогрес" (1991 р.) з педагогіки на п'ятому курсі та почесне друге місце, яке довелось виборювати у представників з Росії, Казахстану, Білорусії, Молдови, Литви.

Ще зі студентських років Ігор Анатолійович розпочав свою педагогічну діяльність. Під час практики директор Українського коледжу В. М. Хайруліна запросила молодого студента 4 курсу попрацювати вчителем історії у старших класах. І після закінчення навчання Ігор Анатолійович продовжував ще сім років працювати вчителем історії.

Історичний факультет, за його словами, став справжньою науковою та професійною школою. З вдячністю він згадує своїх наставників: доц. Н. Кравченко, доц. П. Ніколаєнко, доц. М. Александру, доц. В. Самойленко, ст. викл. Л. Лєбєдєву, проф. М. Журбу, доц. І. Ганжу, доц. Г. Січкаря, проф. М. Березовчука, ст. викл. І. Мазура, проф. М. Виговського, проф. А. Трубайчука, доц. Крижанівську, доц. Л. Денесяко, доц. В. Сидоренко, проф. С. Осмоловського, доц. Л. Таран, доц. С. Голованова, проф. М. Головка, доц. Г. Стрельського, проф. О. Гоша, доц. О. Ільїна, доц. О. Власенко, доц. Цвікальську, доц. Н. Загребельну, доц. Ф. Ковальчука.

У 1992 році кандидат педагогічних наук, доцент Черненко Світлана Володимирівна, за підтримки та згоди декана історичного факультету професора Сушка Олександра Олександровича, запросила випускника з досвідом педагогічної діяльності І. А. Коляду на посаду викладача відновленої кафедри методики викладання історії. На той час в Україні тільки відбувалося становлення вітчизняної історичної науки, розроблялася концепція безперервної історичної освіти для середньої школи (ювіляр виступив одним із авторів першого її проекту), складалися відповідні програми, катастрофічно не вистачало підручників та методичного забезпечення. Перед ученими та методистами постав величезний об'єм роботи, частину якої взяла на себе кафедра методики викладання історії Державного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Не полишився осторонь цієї роботи і молодий викладач. Авторству Ігоря Анатолійовича належали перші в Україні розробки тестових завдань для випускників шкіл (1993 р.), посібники з історії України, всесвітньої історії та правознавства, посібники-довідники для вступників до вищих навчальних закладів, методичні посібники для вчителів, не кажучи вже про численні методичні розробки, хрестоматії, робочі зошити та дидактичні матеріали для учнів. Якщо лише приблизно порахувати видані різними видавництвами навчальні та навчально-методичні посібники за авторством Коляди Ігоря Анатолійовича протягом 1990-х років, то їх наклад становить близько одного мільйона одиниць. Та, мабуть, всі ті, хто навчався та працював у 1990-ті роки, пам'ятають тонкі, але надзвичайно змістовні видання з абсолютно новими для пострадянського простору методичним апаратом, стислістю та доступністю навчального матеріалу.

За порадою проф. Т. Ладиченко декан підготовчого відділення ст. викл. М. І. Кравчук залучає досвідченого вчителя, фахового методиста до викладання слухачам педагогічних класів та підготовчого відділення (де він пропрацював 15 років). Саме в Інституті дистанційного навчання (директор проф. А. П. Кудін) І. А. Колядою вперше в Україні було розроблено і апробовано комп'ютеризовану систему тестової перевірки освітніх досягнень слухачів з історії України та всесвітньої історії.

Методична робота, яка відбирала левову частку часу, не заважала науковій діяльності молодого викладача. Протягом 1992–1996 рр. навчався у аспірантурі без відриву від виробництва на кафедрі загальної історії. Був стипендіатом Кабінету Міністрів України (1993–1996 рр.).

У 2002 році Ігор Анатолійович захищає кандидатську дисертацію "Негативістська опозиція Новому курсові та методи її нейтралізації адміністрацією Ф. Д. Рузвельта" (науковий керівник д. істор. наук, професор Ігор Антонович Хижняк), у 2004 році отримує вчене звання доцента та, незважаючи на численні запрошення перейти працювати у комерційні структури, продовжує роботу на улюбленій кафедрі рідного університету.

При надзвичайно напруженому графіку викладацької роботи в НПУ імені М. П. Драгоманова, громадській активності І. А. Коляді знадобилося лише 8 років, аби написати та захистити докторську дисертацію "Українська інтелігенція в Росії: суспільно-політична та соціально-культурна діяльність (друга половина XIX – початок XX ст.)" (науковий консультант д. істор. наук, проф., член-кореспондент НАН України Олександр Петрович Реєнт).

У 2013 році Ігор Анатолійович отримує диплом професора кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти і надалі продовжує займатися науковою, науково-методичною та педагогічною діяльністю. Перед ним відкрилися можливості сформувати власну історичну та методичну школу.

Протягом 20 років в Інституті історичної освіти НПУ імені М. П. Драгоманова І. А. Коляда розробив навчальні програми і викладає ряд вузівських курсів. Серед них: "Шкільний курс "Історії України" та методика його викладання", "Теорія та методика навчання правознавства", "Теорія та методика навчання країнознавства", "Шкільний курс "Історія світової культури" та методика його викладання" та інші. Він керує педагогічною практикою студентів, під його керівництвом пишуться та захищаються надзвичайно актуальні та наукоємні магістерські та кандидатські дисертації; професора І. А. Коляду не раз запрошували офіційним опонентом на захисти наукових дисертацій.

І якщо не всі освітяни, пов'язані з викладанням історії у школах та ВНЗ України, знають Ігоря Анатолійовича особисто, то його прізвище й інтелектуальний доробок загальновідомі.

Окрім усього іншого, професор Коляда є провідним фахівцем з розробки та експертизи завдань для ЗНО з історії України, всесвітньої історії УЦОЯО. Протягом 15 років виконує обов'язки голови та члена предметної комісії історичної секції Малої академії наук України, виступає членом журі краєзнавчо-туристичних зльотів учнівської молоді, з 2011 р. є членом Правління Національної спілки краєзнавців України.

І. А. Коляда – член редколегії провідних фахових журналів: "Історія в школі", "Історія в сучасній школі".

Подвижницька наукова й освітньо-педагогічна діяльність, активна участь у громадській роботі відзначена рядом нагород: нагрудним знаком МОН України "Відмінник освіти України" та нагрудним знаком "Петро Могила", подяками міністра освіти.

Науковий доробок професора І. А. Коляди об'ємний, різноплановий і продовжує зростати. На сьогодні його авторству належить 3 монографії (23, 25 друк. арк.), 60 навчально-методичних видань для учнів і студентів, 11 навчально-методичних комплексів для вчителів, 2 шкільних підручника, 6 навчальних підручників для ВНЗ, 7 навчальних програм, 7 науково-популярних книг, 55 наукових, 77 науково-методичних, 15 науково-популярних статей.

Розраду та відпочинок Ігор Анатолійович знаходить у колі родини та друзів, надзвичайно полюбляє подорожувати історичними місцями України, Європи, країнами СНД.

Вітаючи з прекрасним ювілеєм, хочемо сказати: за всі роки, що ми знайомі з д. істор. н., професором І. А. Колядою, ми бачили чимало його перемог і звершень, він завжди з честю виходив з найбільш важких життєвих ситуацій і не забував допомогти вийти з них і друзям.

Бажаємо довголіття, міцного здоров'я, та щоб попереду завжди було трішки більше, ніж пройдено.

Вчитель-методист Ліцею № 303 м. Києва
Черниш Олексій (випуск 1999 р.)
вчитель вищої категорії, зав. науково-методичного центру м. Бровари Мартенко Олена (випуск 2001 р.)
канд. істор. наук
Корольов Геннадій (випуск 2006 р.)
канд. істор. наук
Кирієнко Олександр (випуск 2008 р.)
канд. істор. наук
Милько Володимир (випуск 2009 р.)

Наші іменинники

Галина Іванівна Шаленко, а з нею і колеги з Наукової бібліотеки університету святкують ювілей свого профспілкового лідера, відмінника освіти України, члена профкому університету, організатора, натхненника й доброго наставника багатьох професійних справ колективу.

Понад тридцять років, по закінченні історичного факультету Київського Національного університету імені Т. Г. Шевченка, Галина Іванівна працює в колективі педагогічного університету. Як заступник директора бібліотеки – засновує "Літературну вітальню" для студентів, якою пройшло багато відомих письменників і митців України, з метою пропаганди книги організовані зустрічі в студентських групах з науковцями і цікавими особистостями країни. Понад 15 років за її піклуванням читачі отримують бібліотечну інформаційну газету "Бібліокур'єр".

А щорічні, організовані Галиною Іванівною у Всеукраїнський день бібліотекаря, екскурсійні поїздки по Україні назавжди залишаються у пам'яті колег: в них і пізнання нових міст, чудових дендропарків країни, і зустрічі з колегами українських вузів.

Вміння Галини Іванівни спілкуватись з оточуючими, пропускаючи хвилі людських турбот крізь любляче серце, і світле позитивне світобачення, як магніт, завжди притягує колег. Щирість і терпіння, надзвичайна працездатність, високий рівень компетентності й професіоналізму дозволяє Галині Іванівні Шаленко кожну справу, якою піклується, робити якісно, творчо, яскраво.

Зичимо Вам, шановна Галино Іванівно, міцного здоров'я, щастя, добробуту, невичерпної енергії, творчого натхнення, здійснення Ваших задумів і планів та незгасного прагнення працювати!

З великою повагою і за дорученням
колективу Наукової бібліотеки
завідувач інформаційно- бібліографічного відділу
Наталія ТАРАСОВА

Інтерв'ю

Кучеренко Єгор: "Щодня відкриваю нове в психологічній науці!"

Кучеренко Єгор Валерійович – кандидат психологічних наук, професійний психотерапевт і коуч, автор тренінгових програм із застосуванням психосинтезу та розвивального коучингу, викладач психології. Досліджує теорію інтегративної психології, впроваджує альтернативні форми навчання практичних психологів, працівників освіти та студентів психологічних спеціальностей методам немедичної психотерапії та психоконсультування.

За версією Міжнародного Швейцарського видавництва "Who is Who Verlag fur Personenenzyklopadien AG" Є. В. Кучеренко належить до числа успішних українців 2013 року в галузі психологічної науки.

28 жовтня святкуватиме 30-річчя старший викладач кафедри психології і педагогіки, кандидат психологічних наук Єгор Кучеренко. Ми знаємо Єгора Валерійовича як вимогливого, але справедливого викладача, з почуттям гумору та глибокою емпатійністю, тому завітали на розмову напередодні особистого свята.

– Чим був викликаний ваш інтерес до психології, коли обирали цей фах?

– Інтерес до психології був у мене з дитинства, коли я із щирою цікавістю виявляв спостережливість за емоціями та поведінкою людей, вмів швидко вловити особливості їх мовлення та ходи. У дитячому садочку я захоплювався пародіями на відомих людей і знайомих. З того часу залишаюсь досить спостережливим і легко ідентифікуюсь до співрозмовника. Так я навчився використовувати тоді ще невідомі для мене психологічні вміння на практиці. Тепер досліджую психологічні проблеми як науковець з великим задоволенням та захопленням. Вважаю, що ця наука найбільш практична серед усіх інших для кожної людини на кожен день.

– Як складався ваш викладацький шлях, чому обрали саме цю професію?

– Мій викладацький шлях почався одразу після роботи шкільним психологом, яка надала мені величезний досвід. Я здобув його методом проб і помилок. Це навчило мене вчитись у практиці, а не постійно готуватись до неї абстраговано. Коли у 2006 році я прийшов до директора Інституту педагогіки і психології академіка Володимира Івановича Бондаря, то нагадав йому, як рік тому він на камеру бажав нам (випускникам) захистити кандидатську дисертацію, а потім докторську. От я і прийшов до нього – викладати і займатись наукою, не маючи жодного сумніву в своєму виборі ні наукового керівника, ні теми дослідження. Спочатку викладав соціальну психологію, згодом педагогічну, експериментальну та диференційну. У 2011 році під керівництвом мудрої наставниці, професора Юлії Олексіївни Приходько я успішно захистив кандидатську дисертацію, в якій реалізував свої перші наукові запити.

– Ви молодий, проте вже маєте достатній досвід у викладанні. Що порадите іншим молодим викладачам для роботи зі студентами?

– Я викладаю восьмий рік і раджу бути постійно уважними до студентів, досягнення яких стануть стратегією вашого професійного розвитку, яку б дисципліну ви не викладали. З огляду на те, що викладати психологію досить важко, а студенти змінюються як світ, необхідно гнучко корегувати методологію викладання від пари до пари. Не користуйтесь методами, які вкотре не працюють в конкретній аудиторії. Застосовуйте інші, щоб не витрачати час на марні дидактичні дії відповідно до вашої ідеальної моделі викладання. Змініть модель і працюйте легше.

– Ви поєднуєте викладання психології і психотерапію – наскільки близькі ці сфери діяльності?

– Ці сфери практично різні за метою і змістом. Єдине, що їх поєднує, це величезна глибина практичного матеріалу, яким можна легко насичувати зміст викладання психологічних дисциплін. Так студенти швидше відчувають вашу компетентність. Уже п'ятий рік поспіль я надаю психотерапевтичну допомогу, яку здійснюю на засадах інтегративного підходу. Саме тому моє викладання наслідує процес психотерапії, запозичуючи від нього спонтанність, невимушеність, емоційність та найголовніше – життєвість, а не суцільну теоретизацію, як було на початку моєї кар'єри.

– У цьому році ви очолили громадську організацію "Академія розвитку психологічної науки і практики". Якою саме діяльністю займається організація?

– Ця громадська організація здійснює, насамперед, просвітницьку роботу в закладах освіти, де працюють практичні психологи, організовує майстер-класи з психоконсультування та психотерапії для студентів, здійснює фахові дослідження, а також сертифікацію психологів за різними професійно орієнтованими рівнями підготовки (психолог-коуч, психолог-гіпнотерапевт тощо). Також ми працюємо над випуском збірника наукових праць "Гуманітарний корпус", перший випуск якого вийде на початку нового року. До реалізації наших завдань на громадських засадах долучились більше п'ятиста українських психологів-практиків, науковців та студентів. Також ми активно співпрацюємо з українськими та російськими вишами.

– Ви розробили і впровадили у вітчизняну практику такі навчальні психологічні курси, як "Розвивальний коучинг" і "Психосинтез як метод психотерапії". Розкажіть, будь ласка, про них детальніше.

– У курсі "Розвивальний коучинг", який ми пропагуємо в системі навчальних майстер-класів, інтегровано класичний коучинг з психотерапевтичними техніками. Коучинг прийшов у психологічну практику в 70-х роках минулого століття зі сфери спорту і давно застосовується в психологічному консультуванні, тренерстві та психологічній корекції. Метод розвивального коучингу експериментально досліджено у поєднанні з класичним психосинтезом – італійським напрямом психотерапії, який виник більше ста років тому і зарекомендував себе в США та Європі як ефективний метод психологічної допомоги та розвитку особистості. В світі існують понад 50 інститутів та центрів психосинтезу, а в Україні – поки що жодного.

Після інтерв'ю Єгор Кучеренко провів майстер-клас

– П'ять років тому ви презентували першу частину свого роману "Ілюзії життя". Коли читачам чекати на продовження роману і що в ньому висвітлите?

– Моя проза – це тогочасний виклик несправедливості та суцільному безладдю в нашому суспільстві. На ці речі я вже не жаліюсь: з ними тільки борюсь. Сьогодні навколо мене інші люди, і про них так, як 5 років тому про своє оточення, я вже не напишу. Я готую до друку навчальні посібники, так що чекайте на них (*посміхається*).

– У цьому році ви одружились. Як змінилося ваше життя?

– Моє життя змінилось абсолютно у всіх його проявах: сім'я стала найбільшим досягненням нашого з дружиною кохання. Тут важко додати конкретних слів, є тільки сильні почуття і сила. Сила кохання.

– Чим для вас є Драгомановський університет?

– Драгомановський університет – це 13 років мого життя, про які можна і сказати, і написати тисячі сторінок. Це і моя рідна кафедра, на якій я працюю, і давні друзі, з якими разом учився, і все те, що додає мені творчої наснаги. Так як тринадцятирічний Шевченко "пас ягнята за селом", так і я – працюю в університеті натхненно та уважно. Щодня відкриваю нове в психологічній науці!

– Ваші побажання Драгомановському колективу.

– Насамперед, бажаю всім нам міцного здоров'я, любові і взаємопорозуміння. Будьмо щасливі!

Сергій РУСАКОВ

Анонс

ПРАВДА ІСТОРІЇ – НАЙДОРОЖЧА

21-27 жовтня 2013 р. в НПУ імені М.П. Драгоманова відбудеться VI Міжнародний науковий форум "Простір гуманітарної комунікації". Метою Форуму є надання загальної платформи для проведення наукових заходів (конференцій, семінарів, відкритих лекцій і тощо) соціо-гуманітарного профілю.

Цього року в рамках наукового форуму відбудуться такі заходи:

- II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція "Актуальні проблеми гуманітарних наук у дослідженнях молодих науковців";
- Всеукраїнська наукова конференція з міжнародною участю "Становлення та розвиток вітчизняної богословської освіти і науки (до 1025-річчя хрещення Русі)";
- семінар "Релігії сучасності: Церква Ісуса Христа святих останніх днів";
- "круглий стіл" "Філософські традиції Польщі та України: актуальні проблеми дослідження";
- Всеукраїнський конґрес вчителів предметів морально-духовного спрямування;
- Другий Міжнародний арт-фестиваль "Одна маленька свічка";
- науковий семінар "Дизайн як засіб комунікації";
- "круглий стіл" "Проблеми дослідження історії радянського релігієзнавства";
- Семінар на тему: "Католицька моральна теологія та проблеми сучасної філософії";
- "круглий стіл" на тему: "Розвиток філософської антропології в Україні (кін. XX ст. – поч. XXI ст.)";
- II Всеукраїнська науково-теоретична конференція з міжнародною участю "Історичний дискурс гуманітарного простору";

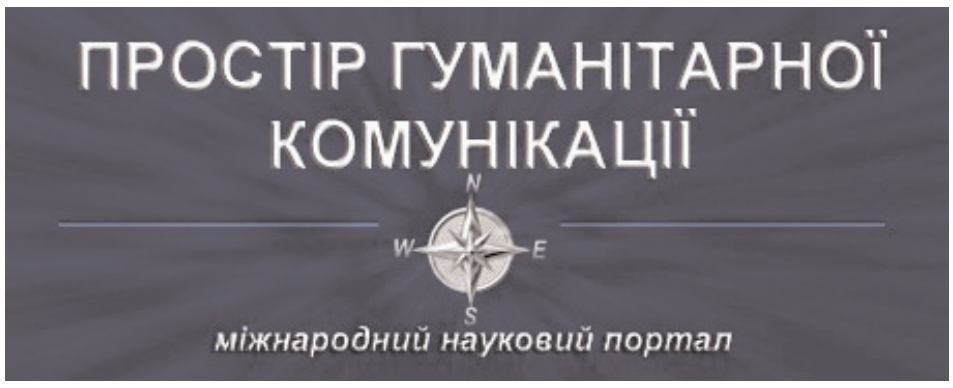

- III Міжнародний науково-практичний семінар ""Філософія для дітей" і діалог дорослих: шляхи перетину в освіті";
- Всеукраїнська науково-теоретична конференція з міжнародною участю "Українська регіоніка у контексті діалогу культур: теоретичний та прикладний виміри";
- загальноуніверситетська науково-практична конференція студентів "Етико-естетична традиція вітчизняної культури".

Вся інформація про заходи Форуму розміщена на інтернет-сторінці. Інформаційні партнери заходу: тижневик "Освіта", газета "Педагогічні кадри".

Педагогічна практика

Щоденник пам'яті

Традиційно щовесни студенти третього та четвертого курсу НПУ імені М. П. Драгоманова проходять пропедевтичну і виробничу педагогічну практику в школах міста Києва. Студенти Інституту іноземної філології, які проходили практику в ліцеї № 157, залишили відгуки про перші спроби вчителювання протягом педагогічної практики цих двох курсів.

Обговорення в учительській

Для кожного з нас практика залишила свій слід в серці. Це незабутні спогади, які ми хотіли б зберегти в щоденнику нашої пам'яті.

Ірина Кукурудза, нині студентка 5 курсу: "Педагогічна практика у цьому ліцеї не тільки подарувала мені приємні враження від перебування в школі та близького спілкування з дітьми, але й перенесла мої спогади у власне дитинство. Студентство настільки чудова пора, що я й не думала, що засумую за шкільними роками. Практика нагадала мені, наскільки особливе місце у житті людини посідає школа. Тут проходить дитинство, тут ми зростаємо, тут ми, без перебільшення, готуємось до самостійного життя, тут закладаються основи подальшого саморозвитку. Практика дала мені можливість ще раз усвідомити, наскільки відповідальна і прекрасна місія вчителя – вести дитину від дитинства у дорослість".

Наталя Заїка, однокурсниця Ірини: "Практика – це прокидатися рано-вранці і йти на урок. Практика – це уроки, які, порівняно з парами, летять дуже швидко. Практика – це галасливі, рухливі й постійно усміхнені діти. Практика – це повернення в ту атмосферу, яку за три роки вже трішки забув. Практика – це проведення першого уроку, коли ти уже не учень і звертаються до тебе "Наталя Володимирівна". Практика – це той період, який назавжди залишиться на сторінках щоденника мого життя".

Клименко Жанна Валентинівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри методики викладання російської мови та світової літератури. А для наших студентів – чуйний методист: "Вже доброю традицією стало проходження практики нашими студентами в ліцеї № 157. Цього року тут свої сили спробували 9 студентів, які працювали вчителями англійської мови та світової літератури в 5-10 класах. Значну допомогу у викладанні літератури їм надавали **досвідчені вчителі Яковенко Надія Василівна** та **Трутень Ірина Іванівна**, які своїми мудрими порадами та теплим словом завжди підтримували початківців. Багатьом із практикантів вдалося провести цікаві уроки та позакласні заходи, захопити учнів своїми творчими знахідками. Двоє з них – **Чернуха Оксана** та **Цимбал Ганна** – **стали переможцями загальноінститутського конкурсу на кращий урок зі світової літератури**. Обидві студентки виявили міцні філологічні знання, педагогічні вміння, креативність та прагнення використовувати сучасні підходи до викладання словесності.

Цікаво, що наші практиканти відвідували уроки світової літератури **Калюжної Людмили Володимирівни** – магістра Інституту іноземної філології, яка продемонструвала ґрунтовну літературознавчу та методичну підготовку. Прикметно, що і пропедевтичну, і виробничу практику Людмила Володимирівна свого часу пройшла в названому ліцеї, куди згодом і була запрошена на роботу. Щиро вітаємо молоду вчительку з успішним стартом, а наших практикантів – з не менш успішним проходженням педагогічної практики!

Анна Кравченко, учениця 7 класу. Відгук про студентку-практикантку Анну Мороз: "Мені сподобалися уроки з Анною Ярославівною тому, що вона ставить цікаві запитання, дає різноманітні завдання (кросворди), надає учням можливість висловити думку до кінця".

Олександра Гришина, учениця 10 класу. Відгук про студентку-практикантку Оксану Чернуху: "Вона підбирає цікавий матеріал до уроку та гарно володіє ним, зрозуміло пояснює тему, легко знаходить спільну мову з учнями. Я вважаю, що в майбутньому вона зможе стати гарним вчителем світової літератури".

Що може бути краще за щирі слова подяки від учнів? Адже головне те, що їм подобалися наші уроки, що вони розгледіли в нас добрих вчителів, які вже готові до співпраці з школярами. Тому чотири роки в університеті пройшли не даремно. Коли я йшла на практику, в голові виникло вічне питання: бути чи не бути? Судилося мені стати вчителем чи я обрала невірний фах? Саме практична діяльність допомагає перебороти вагання і прийняти правильне рішення. Коли в останній день, після прощання зі своїм 10 класом, до якого вже так звикла, йшла зі школи, то з очей текли сльози, стан душі в ту мить просто неможливо описати словами. Мабуть, це і є свідченням того, що я готова стати вчителем, що я обрала вірний шлях. І не лише я, а й всі ті, хто не розчарувався в своєму майбутньому після виробничої педагогічної практики.

Оксана ЧЕРНУХА,
студентка V курсу
Інституту іноземної філології

Культурологічна практика

ВІДОБРАЖЕННЯ ТЕОРІЇ

В НПУ імені М. П. Драгоманова навчальна культурологічна практика з'явилася не так давно – лише декілька років назад. Із самої назви вже зрозуміло, що практика передбачає і теорію, тобто є продовженням вивчення і засвоєння студентами курсу "Історія української культури", способом зануритися глибше і відчути суть української культури. Постає питання: навіщо студентам вивчати такі дисципліни, як "Культурологія" або "Історія української культури"?

Знання, які студенти отримують під час вивчення цих дисциплін, сприяють глибшому розумінню культури, толерантному ставленню до представників різних народів і можуть бути корисними у різних ситуаціях: людина будь-якої професії може планувати свою роботу в тій чи іншій країні, прораховувати ті чи інші методи взаємодії, подачі інформації, не будучи представником культури цього народу.

Що ж до навчальної культурологічної практики, то вона є відображенням теорії. Хіба можна знати ботаніку, ніколи не побачивши квітів, пілотом – не тримаючи кермо літака? Однозначно, що ні! Що ж дає ця практика студентам, які знаходяться на межі самовизначення?

Оскільки ця практика проводиться в рамках вивчення "Історії української культури", то першою яскравою постаттю в історичному плані буде Т. Г. Шевченко. У рамках цієї дисципліни ми, студенти, відвідали Національний музей імені Тараса Шевченка. Цей митець являє собою своєрідну ікону українського народу, що часто викликає радикальні, максималістські судження: одні його боготворять, інші – зневажають. Екскурсія до цього музею дає змогу отримати інформацію, знання, які дозволяють адекватно оцінити його значення для українців та української культури. Тут же можна згадати й про "Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні", який яскраво відображає ментальність і характер українців, виявляє причини появи певних принципів взаємодії з іншими народами, стереотипів відносно власне українського народу. Цей меморіал також сповіщає нам про значення символізму в нашій історії і культурі, наприклад: птах, що вириває свої крила з каменю, в який був замурований; хрести; янголи-воротарі тощо. Ця інформація змушує замислитися над долею нашого народу і усвідомити себе його частиною.

Збагаченню знань про свій рід, народ, етнос дають й театри. Є "класичні" театри (Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка, Національний академічний театр російської драми імені Л. Українки, Навчальний театр при Київському Національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого та інші) і "сучасні" (Київський академічний "Молодий театр", Театр-студія імпровізації "Чорний квадрат"). Відвідуючи вистави в "класичних" театрах, можна зануритись у минулі часи, у життя наших предків, у вир традицій, відчути себе, знову ж таки, невід'ємною частиною цього дійства. "Сучасні" ж театри відображають сьогодення: нинішні питання, сучасні інтерпретації проблем минулого тощо.

Якщо вже стала мова про сучасність, то треба згадати й виставкові центри, такі як: PinchukArtCentre, M17, Bottega та інші. Звертаючи увагу на PinchukArtCentre, варто зауважити, що там часто проходять виставки відомих митців, що мають світове визнання. Це не лише картини, це й інсталяції, й скульптури, короткометражні фільми, діафільми тощо. Екскурсія здивувала виставкою братів Чемпенів "Курча". Їх роботи викликають неоднозначні реакції: від нестримного реготу до стану повного шоку і жаху. Однією з найяскравіших і найсильніших робіт стала інсталяція "Усе зло світу", де було відтворено усе жахіття, збочення та жорстокість, на які може бути здатна людина, потворність війни, голод, насилля, і врешті-решт смерть. Чемпени зображають в інсталяції те, як ми живемо, те, якими ми є, що ми бачимо щодня, але не помічаємо. На мою думку, епатажність відкриває очі. На цьому зіграли брати Чемпени, але зрозуміють їх не усі, як і багатьох інших митців.

Аби підвести підсумки, хочу наголосити, що культура полягає не лише у стандартному понятті мистецтва, а й у більш широкому: це і знаряддя праці, і предмети побуту, і традиції, і особливості життєдіяльності та взаємодії з іншими народами, і життєві цінності. Тож яке значення має культура і навіщо ми знайомимося з нею на практиці? Навчальна культурологічна практика абсолютно необхідна! Так, так, так! Ця програма передбачає розширення знань, ознайомлення не місцевих студентів з містом, зародження почуття самосвідомості, виявлення нових способів самовираження, розуміння оточуючого світу, можливість передбачати події, тенденції розвитку тощо. Врешті-решт, це й отримання задоволення від краси. Тож варто бути вдячними за цю можливість!

Любов КАЧУР,
студентка II курсу Інституту корекційної педагогіки та психології

Фотофакт

3 жовтня 2013 року в актовій залі гуманітарного корпусу НПУ імені Михайла Драгоманова відбувся інтелектуально-розважальний конкурс "Містер університету 2013". Цього року захід відбувся у форматі перевтілення хлопців у супергероїв, тому перед глядачами виступали Халк, Бетмен, Росомаха, Супермен, капітан Україна, Залізна людина, Зелений ліхтар, Спайдермен, Тор. Переможцем став Артем Саластельник (Інститут мистецтв), віце-містером університету – Сергій Залевський (Інститут філософської освіти і науки), третє місце вибороли Ігор Клименко (Інститут інформатики) та Олександр Богуславський (Інститут іноземної філології).

Фото на згадку

Закінчивши школу – ти ще на роздоріжжі. Вступив до вузу – визначив вже головну мету свого життя. І тому 1 вересня для наших першокурсників – найщасливіший, найрадісніший день: вони знайшли своє покликання, вони зробили перший крок на шляху до мрії.

Студент-першокурсник педагогічного... Непомітно спливуть роки, і через кілька сонячних вереснів ось ці юнаки і дівчата знову йтимуть з підручниками. На цей раз до школи, щоб навчившись, – учити.

На фото (зліва направо): першокурсники дефектологічного та історичного факультетів Наталя Селезньова, Михайло Журба, Олександр Олійников, Борис Телешов, Таліна Даруга.

Фото В. Сокура
"Педагогічні кадри",
2 вересня 1970 р.

Педагогічні КАДРИ газета

Газета Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова "Педагогічні кадри". Свідоцтво про реєстрацію КІ №30 від 27.01.94 р.

Головний редактор Сергій Русаков
Літературні редактори
Галина Голіцина, Людмила Кух
Комп'ютерне складання
і верстання Тетяни Ветраченко
Фото Василя Тимошенка
Наша адреса: м. Київ-30, вул. Пирогова 9, редакційний відділ, тел. (044) 239-30-85, факс 234-75-87, e-mail: gazeta@npu.edu.ua

Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова
м. Київ–30, вул. Пирогова, 9
e-mail: Npu.press@i.ua
Свідоцтво про реєстрацію № 1101
від 29.10.2002 р.

Видрукувано
у друкарні НПУ імені М. П. Драгоманова.
Наклад 1000 примірників.

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.